
ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

A nyugat-nílusi láz aktuális járványügyi helyzete Európában, 2013. 32. hét	369
A Nemzeti Nosocomialis Surveillance Rendszer (NNSR) eredményei	370
Fertőző betegségek adatai	372

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

A NYUGAT-NÍLUSI LÁZ AKTUÁLIS JÁRVÁNYÜGYI HELYZETE EURÓPÁBAN, 2013. 32. HÉT

A 32. héten 10 újabb humán nyugat-nílusi láz megbetegedést regisztráltak az Európai Unió tagállamaiban: **Görögország** kilenc esetet jelentett, közülük három megerősített és három valószínűsítetten nyugat-nílusi láz Attikában, valamint egy valószínűsített esetet Thessalonikiben. Emellett két valószínűsített esetet olyan területeken (Imathia és Xanthi) észleltek, amelyeken ez évben először fordul elő a betegség.

Olaszország ez évben az első megerősítetten a nyugat-nílusi vírus által okozott megbetegedést jelentette Rovigo tartomány Veneto régiójából. Ezen a területen 2012-ben nem fordult elő a betegség.

Az Európai Unióval szomszédos országok közül Szerbia az idén összesen 29 megbetegedést jelentett Belgrád és vonzáskörzetéből valamint a környező területekről (Sremski, Juzno-banatski, Juzno-backi, Kolubarski és Podunavski), melyek újonnan érintett területek. **Oroszország** területén, a Volgograd régióban a megbetegedések száma még mindig növekszik, emellett négy esetet jelentettek ez évben először a Szaratov régióból. **Izraelben** hat újabb megbetegedést észleltek, főként Haifa körzetében.

Az **állati megbetegedések** tekintetében az Állategészségügyi Világszervezet (World Organisation for Animal Health - OIE) két ló megbetegedését jelentette Görögországban: egyiküknél július 17-én Xanthi-ban az aktív surveillance keretében végzett szerológiai vizsgálatok pozitív eredményt mutattak, a másik ló július 27-én Attikában betegedett meg.

Az **Olaszországban** működő **vektor-surveillance** az elmúlt héten Veneto régióban WNV-pozitív szúnyogokat regisztrált. A Bologna és Modena tartományok területén talált fertőzött szúnyogok miatt Emilia-Romagna Régió Egészségügyi és Szociálpolitikai Igazgatósága július 31-én elrendelte a véradohányok célzott vizsgálatát és a véradásból történő kizárás protokolljának alkalmazását.

Szerbiában, Belgrád és környékén szintén detektáltak vírussal fertőzött szúnyogokat.

Forrás: http://www.ecdc.europa.eu/en/healthtopics/west_nile_fever/West-Nile-fever-maps/Pages/index.aspx

Szerkesztőségi megjegyzés: Magyarországon augusztus 9-én sikerült laboratóriumi vizsgálattal alátámasztani egy valószínűsíthetően nyugat-nílusi lázban szenvedő beteg klinikai diagnózisát. A Pest megyében lakó 64 éves beteg encephalitisre jellemző tünetei július 22-én kezdődtek. Vérmintájának szerológiai vizsgálata során a valószínűsíthetően nyugat-nílusi láznak megfelelő eredmény született az OEK Virális Zoonózisok Nemzeti Referencia-laboratóriumában.

HAZAI INFORMÁCIÓ

A NEMZETI NOSOCOMIALIS SURVEILLANCE RENDSZER (NNSR) 2012. ÉVI EREDMÉNYEI (BEVEZETÉS)

Az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések megelőzéséről, e tevékenységek szakmai minimumfeltételeiről és felügyeletéről szóló 20/2009. (VI. 18.) EüM sz. rendelet 14. §-a éves rendszerességgel írja elő az Országos Epidemiológiai Központ számára a Nemzeti Nosocomialis Surveillance Rendszer (NNSR) eredményeinek közzétételét. (Az említett jogszabály az eredmények megjelentetésének időpontját – a tárgyévét követő június 1. – is rögzíti. Mivel azonban az NNSR indikátorok az Országos Egészségbiztosítási Pénztár évente közzé tett „Kórházi ágyszám- és betegforgalmi kimutatás” elnevezésű dokumentuma alapján számítottak és e dokumentum nem jelenik meg június előtt, ezért a jelentés csak ezt követően készülhet el.)

Az NNSR aktív fekvőbeteg-ellátó intézményekre vonatkozó, incidencia alapú surveillance, mely számos kötelező jelentést (nosocomialis járványok, multi-rezisztens kórokozók által kiváltott nosocomialis fertőzések – MRK, Clostridium difficile fertőzések – CDI, nosocomialis véráramfertőzések – VÁF) és önkéntes (kötelezően választható) periodikus surveillance-okat (sebfertőzés, ITO/PIC eszközhasználatral összefüggő fertőzések) tartalmaz. Az NNSR modulok alapvetően mikrobiológiai eredményeken alapuló szelektív surveillance-ok, az esetek meghatározásához azonos definíciók szolgálnak.

Az NNSR-be 2012-ben átlagosan 79 kórház jelentett. 86 kórház jelentett MRK eseteket (az intézmények 49,4%-a); 82 kórház CDI-t (az intézmények 47,1%-a) és 65 kórház jelentett VÁF eseteket (az intézmények 37%-a).

2012-ben az NNSR valamennyi kötelező surveillance moduljában növekedett a bejelentett esetek száma [MRK: +789 eset (31,8%); CDI: +2 662 eset (147,6%); VÁF: +184 eset (9,4%)]. A bejelentett esetek számának növekedése illetve a betegforgalmi adatok pontosabb számítása (kibocsátott betegszám + halálozások száma illetve az ezekre vonatkozó ápolási napok száma a jelentő kórházakban) minden modul esetén a fertőzések incidenciájának illetve incidencia-sűrűségének növekedését eredményezte.

Figyelembe véve az NNSR nagy lefedettségét, a jelentő intézmények összetételét és az egyes intézményekben folyó surveillance eltérő intenzitását, változatlanul fenntartjuk azon állításunkat, hogy az NNSR alapján számított fertőzési arányok alkalmasak az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések hazai helyzetének jellemzésére és a trendek értékelésére, de feltehetően még mindig alulbecsültek. Erre utalnak a kötelező modulok ez évben először közzétett incidencia és incidencia-sűrűség percentiliseinek tág határai is.

Az NNSR 2012. évi adatai alapján az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések hazai helyzete elsősorban a **C. difficile** fertőzések és a multirezisztens, (különösen a Gram-negatív) kórokozók által kiváltott, egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések nagymérvű növekedésével jellemezhető. [Az egészségügyi ellátással összefüggő multirezisztens kórokozók által okozott fertőzések hazai járványügyi helyzetéről az **Epinfo** 20. évfolyam 20-21. számában (2013. május 31.) az egészségügyi ellátással összefüggő **Clostridium difficile** fertőzések hazai járványügyi helyzetéről az **Epinfo** 20. évfolyam 16. számában (2013. április 26.) számoltunk be részletesen.] Mind az egészségügyi ellátással összefüggő **Clostridium difficile** infekciók, mind pedig a multirezisztens kórokozók kialakulása a nem megfelelő, túlzó antibiotikum-használat következménye. E fertőzések prevencióját, terjedésük megelőzését nehezíti az egészségügyi intézményekben fennálló zsúfoltság, az izolálási lehetőségek és az egészségügyi személyzet hiánya, az infekciókontroll intézkedések (pl. kézhigiéne) be nem tartása. A **Clostridium difficile** fertőzések és a multirezisztens kórokozók által kiváltott fertőzések is az előbb leírt problémák miatt gyakran fordulnak elő járványos formában.

Az elmúlt évben az NNSR-be jelentett specifikus járványok zömét a **Clostridium difficile** és a Gram-negatív multirezisztens kórokozók által kiváltott fertőzések adták. [A 2012. évi nosocomialis járványokról részletes összefoglaló az **Epinfo** 20. évfolyam 13. számában (2013. április 5.) olvasható.]

Az NNSR kötelező jelentései szerint az elmúlt évben a bejelentett esetek közül összesen 2 317 ápolat halt meg (nosocomialis járványhoz tartozó esetek közül 16 beteg, a specifikus járványokban fertőzöttek 6,7%-a; az MRK-fertőzöttek közül 876 beteg, a fertőzöttek 20,2%-a; a CDI esetek közül 1 061 beteg, a fertőzöttek 25,9%-a; és a véráramfertőzés esetek közül 364 beteg, a fertőzöttek 17%-a).

Az NNSR 2012. évi eredményei az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzéseknek a 2011. évhez képest tovább romló, súlyos járványügyi veszélyhelyzetét mutatják. Elmondható, hogy a hazai járványügyi biztonságot az egészségügyi ellátással összefüggő **súlyos fertőzések** és az ezekkel kapcsolatos **halálozás veszélyezteteti** (lásd táblázat). Az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések és a multirezisztens kórokozók visszaszorítása, a betegek biztonságos ellátása érdekében sürgős, összehangolt kormányzati intézkedésekre és ezek megvalósításához forrásokra lenne szükség.

Bejelentendő fertőző betegségek és egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések (MRK, CDI, VÁF járványok) okozta halálozások Magyarországon, 2010-2012

Megnevezés		2010	2011	2012
Halállal végződő	bejelentendő fertőző megbetegedések	181	284	199
	egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések	1029	1233	2317

Az NNSR 2012. évi eredményei 2013 szeptemberétől megtekinthetők az Országos Epidemiológiai Központ honlapján (www.oek.hu).

**A tájékoztatást adta: dr. Böröcz Karolina osztályvezető főorvos
OEK Kórházi járványügyi osztály**

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2013. augusztus 5. és augusztus 11.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális bakteriális fertőző betegségek** közül az előző hetinél negyedével kevesebb **salmonellosis** megbetegedést jelentettek, a betegség járványügyi helyzete kedvezőbb volt, mint a korábbi évek 32. hetében. A legtöbb, júliusban kezdődött sporadikus esetet Győr-Moson-Sopron és Pest megyében regisztrálták. Mérsékelten csökkent a **campylobacteriosis** bejelentések száma az előző hetihez viszonyítva, a heti esetszám alig tért el a 2007-2011. évek azonos hetét jellemző középértéktől. A legnagyobb számban Borsod-Abaúj-Zemplén és Csongrád megyéből érkezett bejelentés júliusban, sporadikusan előfordult megbetegedésekről.

Az előző hetinél közel kétszer több **rotavírus-gastroenteritis-t** észleltek, az esetek heti száma nem tért el lényegesen az 2012. év azonos hetében regisztrálttól.

A 32. héten három új közösségi és egy területi gastroenteritis járványról érkezett jelentés:

Terület megnevezése	Közösség	Járvány kezdete	Exponáltak	Betegek	Kórházi ápoltak	Etiológia
			száma			
Baranya	szálloda	07.19.	63	6	-	S. Enteritidis
Fejér	tábor	07.31.	24	10	-	calicivírus
Veszprém	területi	08.02.	?	40	-	calicivírus
Borsod-A.-Z.	fogyatékosok	08.03.	271	38	-	ismeretlen

Egy **Borsod-Abaúj-Zemplén** megyei fogyatékosok otthonában az expozíciónak kitett 271 fő közül augusztus 8. óta **38 betegnél** jelentkezett hányás és hasmenés, három betegnél láz. A diagnosztikus mikrobiológiai vizsgálatok megkezdődtek. A járványügyi adatok alapján a fertőzés forrása az első beteg, aki dialízisen járt, és a – jelenleg ismeretlen kórokozó – **kontakt módon terjedt.**

Veszprém megye egyik strandjának fürdőzői köréből augusztus 2-4. között **negyvenen** hasmenéssel és hányással járó megbetegedésekkel jelentkeztek a központi ügyeleten. A betegek 80%-a 5 éven aluli gyermek volt, egyikük állapota kórházi ápolást igényelt. Nyolc vizsgált székletmintából háromban **calicivírust** azonosítottak. A fertőzés **terjesztésével gyanúsított fürdővizekből** vett vízminták vizsgálata megkezdődött.

Az előző hetinél negyedével kevesebb **akut vírushepatitis-ről** érkezett jelentés, az esetek száma nem érte el a tavalyi év 32. hetében regisztrált esetszámot. Minden bejelentett megbetegedést **HAV** okozott. Közülük hét eset egy területi (1) és három családi járványhoz (6) kapcsolódik, a többi sporadikusnak minősült.

A **légúti fertőző betegségek** közül a **scarlatina** járványügyi helyzete kedvezőbb, a **varicella** helyzete kissé kedvezőtlenebb volt, mint a korábbi évek 32. hetében. **A védőoltással megelőzhető fertőző betegségek** körében egy-egy 40 ill. 44 éves személy **pertussis** megbetegedését jelentették: mindkét, laboratóriumi vizsgálattal megerősítetten szamárköhögésben szenvedő beteg egy Pest megyei családi járványhoz kapcsolódik. A héten egy-egy **rubeola-** illetve **mumpsz-** gyanúról érkezett jelentés, a klinikai gyanút megerősítő vagy elvető mikrobiológiai vizsgálatok megkezdődtek.

Az **idegrendszeri fertőző betegségek** csoportjában három **meningitis purulenta** megbetegedést regisztráltak, melyek etiológiája még nem tisztázott. Egy július közepén Budapesten észlelt **serosus meningitis** kórokaként **echovírust** jelentettek a héten. **Encephalitis infectiosa** gyűjtődiagnózissal két kullancsencephalitis gyanújáról érkezett jelentés, közülük a júniusban, Heves megyében észlelt megbetegedést már igazoltan a **kullancsencephalitis-vírus** okozta.

A harmadára csökkent a **Lyme-kór** megbetegedések száma a 31. hetihez képest, fele annyi eset került a nyilvántartásba, mint a korábbi évek azonos hetét jellemző értékek. A legtöbb bejelentés Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből érkezett.

A héten két **listeriosist** regisztráltak, a **L. monocytogenes** júliusban Budapesten illetve Komárom-Esztergom megyében egy 60 illetve 87 éves betegnél invazív megbetegedést okozott.

A 32. héten egy hazánkban tanuló nigériai állampolgár recidiváló **malária** megbetegedését jelentették, a diagnózist **Plasmodium** vérből történő kimutatásával igazolták.

Öt **Q-láz** megbetegedésről érkezett jelentés a héten, melyek klinikai diagnózisát a laboratóriumi vizsgálat megerősítette. Június 25. és július 17. között kezdődött négy Baranya megyei megbetegedés a Vokány központú területi járványhoz kapcsolódik (ezzel az e járványhoz tartozó esetek száma 127-re emelkedett, közülük 73 esetében laboratóriumi vizsgálat megerősítette a Q-láz klinikai diagnózisát). További egy sporadikus megbetegedést Veszprém megyében, júniusban észleltek.

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

MINISTRY OF HUMAN RESOURCES

A tárgyhéten rögzített fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
 Cases of notified communicable diseases recorded current week in Hungary (+)

32/2013. sz. heti jelentés (weekly report)

(2013.08.05-2013.08.11.)

Betegség Disease	32. hét (week)			1 – 32. hét (week)		
	2013.08.05. - 2013.08.11.	2012.08.06 - 2012.08.12.	Medián 2007-2011	2013.	2012.	Medián 2007-2011
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	* 1	-
Botulizmus	-	-	-	# 4	2	4
Salmonellosis	140	# 207	168	2979	# 2703	2907
Dysenteria	-	-	1	33	16	39
Patogen E. coli	-	-	●	26	29	●
Campylobacteriosis	138	165	144	# 4238	# 3409	3212
Yersiniosis	-	1	1	47	42	35
Rotavírus-gastroenteritis ¹	65	40	●	1785	3651	●
Hepatitis infectiosa	18	21	11	# 614	# 318	227
AIDS	1	1	-	# 39	23	17
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	-	-	7	11	5
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	2	-	1	20	3	22
Scarlatina	12	24	15	1763	2118	2072
Morbilli	-	-	-	# 4	# 13	2
Rubeola	1	1	-	6	13	11
Parotitis epidemica	1	-	1	25	24	45
Varicella	143	121	125	29990	# 27676	33108
Legionellosis	-	2	1	24	22	22
Meningitis purulenta	3	-	5	153	# 183	161
Meningitis serosa	1	7	3	37	66	44
Encephalitis infectiosa	2	4	3	# 72	55	88
Creutzfeldt-J. betegség	-	-	1	7	22	16
Lyme-kór	31	63	69	766	918	991
Listeriosis	2	1	-	8	7	6
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	-	-	-	7	5	5
Ornithosis	-	1	-	# 11	23	11
Q-láz	5	-	1	167	27	19
Tularemia	-	-	1	10	14	19
Tetanus	-	-	-	2	2	3
Hantavírus-nephropathia	-	-	●	-	6	●
Vírusos haemorrh. láz*	-	-	●	7	2	●
Malária	*1	-	-	*2	# 5	4
Toxoplasmosis	-	2	3	38	53	65

(+) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

(*) Importált esetek - Imported cases

#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases

●) Nincs adat - No data available

⁽¹⁾ laboratóriumi vizsgálattal igazolt megbetegedések

A statisztika készítés ideje: 2013.08.13.

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

MINISTRY OF HUMAN RESOURCES

A tárgyhéten rögzített fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
 Cases of notified communicable diseases recorded current week in Hungary (+)

32/2013. sz. heti jelentés (weekly report) (2013.08.05.-2013.08.11.)

Terület (Territory)	Salmonel- losis	Campylo- bacteriosis	Rotavirus- gastroenteritis	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Rubeola	Meningitis purulenta	Meningitis serosa	Enceph. infectiosa	Lyme-kór
Budapest	15	16	4	13	8	38	-	-	1	-	1
Baranya	16	5	1	-	-	10	-	1	-	-	-
Bács-K.	8	4	3	-	-	16	-	-	-	-	-
Békés	3	8	13	-	-	3	-	-	-	-	-
Borsod-A.-Z.	8	15	6	1	1	20	-	1	-	-	12
Csongrád	6	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fejér	5	5	2	-	-	5	-	-	-	-	-
Győr-M.-S.	23	8	3	-	-	1	-	-	-	-	1
Hajdú-B.	6	7	3	2	1	5	-	-	-	-	-
Heves	3	5	2	-	-	5	-	-	-	1	1
Jász-N.-Sz.	2	8	2	1	-	1	1	-	-	-	-
Komárom-E.	4	-	-	-	-	5	-	1	-	-	-
Nógrád	6	4	1	-	1	7	-	-	-	-	4
Pest	21	9	6	-	-	9	-	-	-	-	3
Somogy	5	11	9	-	-	11	-	-	-	-	1
Szabolcs-Sz.-B.	-	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Tolna	2	3	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Vas	3	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Veszprém	3	7	2	-	1	4	-	-	-	-	3
Zala	1	3	2	-	-	3	-	-	-	1	4
Összesen (Total)	140	138	65	18	12	143	1	3	1	2	31
Előző hét (Previous week)	185	173	38	25	19	344	1	1	-	8	87

(+) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

A statisztika készítés ideje: 2013.08.13.

Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a Centers for Disease Control and Prevention-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;
www.antsz.hu/oek

az ÁNTSZ dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

Elektronikus Epinfo-hírlevélre történő feliratkozás: epiujsg@oek.antsz.hu

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujsg@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

Megbízott országos tisztifőorvos:

Dr. Paller Judit

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: Dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: Dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: Dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

ÁNTSZ OTH Kommunikációs főosztály Nyomda

Csoportvezető: Novák Anikó

ISSN 2061-0947 (Nyomtatott)

ISSN 2061-0955 (Online)